

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2020 жылғы 24 сәуірдегі
№ 161 бұйрығымен
бекітілген

**Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру
ұйымдарында мүдделер қақтығысын анықтау және реттеу жөніндегі
әдістемелік ұсынымдар**

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында мүдделер қақтығысын анықтау және реттеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдар (бұдан әрі - әдістемелік ұсынымдар) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында қызметкерлер, білім алушылар, үшінші тұлғалар арасында мүдделер қақтығысының туындау тәуекеліне ұшыраған салаларда шешімдер қабылдаудың әділ және объективті процесін қалыптастыру мақсатында Білім және ғылым министрлігі әзірледі.

2. Осы әдістемелік ұсыным мүдделер қақтығысын анықтау және реттеу кезінде меншік нысанына қарамастан жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының (бұдан әрі - ЖЖООКБҰ) пайдалануына ұсынылды.

3. Мүдделер қақтығысын анықтау мен реттеудің негізгі қағидаттары мыналар:

- 1) объективтілік;
- 2) нақтылық;
- 3) айқындық;
- 4) жеке жауапкершілік.

4. Осы Әдістемелік ұсынымдарда мынадай анықтамалар пайдаланылады:

1) академиялық қызмет - ЖЖООКБҰ-ның оқу-білім беру, ғылыми-зерттеу, әкімшілік қызметі;

2) академиялық қызметті басқару - ЖЖООКБҰ-да оқу-білім беру, ғылыми-зерттеу процесін жоспарлау, ұйымдастыру және басқару;

3) бос білім беру гранттары - жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі білім алу процесінде босаған, конкурстық негізде берілетін грант;

4) жеке қызығушылық - ЖЖООКБҰ қызметкерінің функционалдық міндеттемелерін орындау/атқару кезінде өзі, үшінші тұлғалар үшін мүліктік немесе мүліктік емес, оның ішінде мүліктік, корпоративтік немесе өзге де қатынастармен байланысты жақын туыстықта тұратын тұлғалар үшін мүліктік немесе мүліктік емес пайда алу мүмкіндігімен байланысты мүдделілігі;

5) мониторинг - мүдделер қақтығысын анықтау және реттеу, даму жағдайы мен болжамдарын бағалау мақсатында ЖЖООКБҰ-ның оқу-білім беру, ғылыми-зерттеу, әкімшілік қызметін талдау және тұрақты бақылау;

6) мүдделер қақтығысы - ЖЖООКБҰ қызметкерінің жеке мүддесі өзінің функционалдық міндеттемелерін тиісінше орындамауына әкеп соқтыруы мүмкін немесе негіз болған қарама-қайшылық;

7) мүдделер қақтығысын реттеу - Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған әдістермен мүдделер қақтығысын болдырмау (шешу);

8) мүдделер қақтығысының субъектісі - білім берудің барлық деңгейіндегі білім алушылар; ЖЖООКБҰ қызметкерлері, оның ішінде жұмысты қоса атқаратындар;

ЖЖООКБҰ-ның академиялық емес әкімшілік персоналы; ЖЖООКБҰ қызметіне тартылған, онымен еңбек қатынастары бойынша байланысы жоқ өзге де тұлғалар;

9) теріс түсінушілік - алдын ала қалыптасқан, объективті емес пікір;

10) үлестестік - мүдделер қақтығысы субъектілерінің өзара байланысы (туыстық, достық, қызметтік байланыстар, ғылыми және білім беру ынтымақтастығы және басқасы);

11) КРІ - ЖЖООКБҰ қызметкерлері қызметінің тиімділік көрсеткіші.

5. Мүдделер қақтығысының субъектілері:

1) мүдделер қақтығысының туындауына жол бермеуге;

2) жеке қызығушылығы болатын мәселелерді қарауға қатысудан және олар бойынша шешімдер қабылдаудан өздігінен бас тартатындығын мәлімдеуге;

3) уәкілетті тұлғаға хабарлама беру арқылы орын алған не әлеуетті мүдделер қақтығыстары туралы дереу хабардар етуге міндетті (1-қосымша).

6. ЖЖООКБҰ басшылығы осы Әдістемелік ұсынымдар қағидаттарына негізделген жұмысты ведомстволық бақылау тәртібінде жүргізеді, жетекшілік ететін салалардағы әлеуетті мүдделер қақтығыстарын жою жөніндегі шараларды орындауы қажет.

7. Мүдделер қақтығысына жол бергені, сондай-ақ оны реттеу жөнінде шаралар қолданбағаны үшін жауапкершілік туралы мәселені шешу ЖЖООКБҰ-ның жоғары алқалы органы шешеді.

2-тарау. Мүдделер қақтығысының туындау тәуекеліне ұшыраған салаларға мониторинг жүргізудің және мүдделер қақтығысын реттеудің негіздемесі және тәртібі

8. Уәкілетті тұлға мүдделер қақтығысын ЖЖООКБҰ қызметкерлері, білім алушылар, үшінші тұлғалар арасында мүдделер қақтығысының туындау тәуекеліне ұшыраған салаларда мониторинг жүргізу арқылы анықтайды.

9. Мониторинг келесі бағыттар бойынша жүргізіледі:

1) еңбек қатынастары;

2) академиялық қызмет;

3) академиялық қызметті басқару;

4) тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу, мүлікті үшінші тұлғаларға жалға немесе өтеусіз пайдалануға беру;

5) өзге де салалар.

10. Мониторинг мына негізде жүргізіледі:

1) ЖЖООКБҰ қызметкерінің, білім алушының не үшінші тұлғаның өтініші (ауызша, жазбаша);

2) ЖЖООКБҰ бөлімше басшысының жазбаша хабарламасы;

3) уәкілетті тұлғаның бастамасы;

4) ЖЖООКБҰ-ның жоғары алқалы органының шешімі;

5) ЖЖООКБҰ ректорының немесе орынбасарының тапсырмасы.

11. Мониторинг жүргізу, мүдделер қақтығысының болмауы немесе мүдделер қақтығысын реттеу қажеттігі туралы қорытынды (бұдан әрі - қорытынды) жасау мерзімі күнтізбелік 10 (он) күннен, ал қажет болған жағдайда, ЖЖООКБҰ ректорының келісімі бойынша күнтізбелік 30 (отыз) күннен аспауы тиіс.

12. Уәкілетті тұлға мониторинг жүргізу кезінде сауалнама жүргізуге, мүдделер қақтығысы субъектілеріне сұрастыру өткізуге, мүдделер қақтығысы субъектілері мүдделерінің декларациясын, ЖЖООКБҰ қызметкерінің жеке ісін, электрондық ақпараттық ресурстарды зерделеуге, Қазақстан Республикасының заңнамасымен берілуіне тыйым салынбаған ақпаратты жинақтау мен талдаудың өзге де әдістерін пайдалануға құқылы.

13. Уәкілетті тұлға мүдделер қақтығысы болған жағдайда, оны реттеу жөніндегі нақты шараларды көрсете отырып, ЖЖООКБҰ басшысын жазбаша түрде хабардар етеді және сол күні мүдделі бөлімшеге не жауапты қызметкерге енгізеді. Сондай-ақ 2 (екі) жұмыс күні ішінде қабылданған шешім туралы мүдделер қақтығысы анықталған тұлғаларға хабарлайды.

14. Мүдделер қақтығысы бар болған жағдайда, мүдделі бөлімше не жауапты қызметкер қорытындыны алған сәттен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде уәкілетті тұлғаға тиісті ақпарат жолдай отырып, оны реттеу жөнінде шаралар қабылдайды.

15. Мүдделер қақтығысын реттеу бойынша шаралар:

1) ЖЖООКБҰ қызметкерін немесе үшінші тұлғаны мәселені қарауға немесе шешім қабылдауға қатысудан шеттету;

2) ЖЖООКБҰ қызметкерінің мүдделер қақтығысы туындауы ықтимал не туындаған ақпаратқа қол жеткізуін шектеу;

3) қызметкерді мүдделер қақтығысын болдырмайтын лауазымға ауыстыру;

4) мүдделер қақтығысы жағдайында қабылданған шешімнің күшін жою немесе оны бөліктер бойынша толықтыру/өзгерту;

5) заңнамамен тыйым салынбаған өзге де шаралар.

16. Мүдделер қақтығысының туындау тәуекеліне ұшыраған салаларға жүргізілген мониторинг қорытындылары бойынша шешімдер мүдделер қақтығысы болмаған жағдайда ғана қабылданады, болған жағдайда - мүдделер қақтығысын реттеу сәтіне дейін шешім қабылдау тоқтатылады.

17. Уәкілетті тұлға және мүдделі бөлімше не жауапты қызметкер арасында мүдделер қақтығысының болу/болмау мәселесі бойынша келіспеушіліктер туындаған жағдайда, тараптардың бірі наразылықты қорытынды шығарылған сәттен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде ЖЖООКБҰ-ның жоғары алқалы органына түпкілікті шешім қабылдау үшін жолдайды.

Наразылық білдіруді жолдау қорытынды шығарылған шешім қабылдауды тоқтата тұрады.

18. Мүдделер қақтығысы туралы дауды реттеу қажеттілігі үшін ЖЖООКБҰ-ның жоғары алқалы органының отырысы жоспардан тыс өткізілуі мүмкін.

19. Шешім қабылдағаннан кейін мүдделер қақтығысы анықталған жағдайда, уәкілетті тұлға ЖЖООКБҰ-ның жоғары алқалы органына мүдделер қақтығысының туындауына ықпал еткен себептер мен жағдайларды жою туралы ұсыныс енгізеді.

3-тарау. «Еңбек қатынастары» бағытындағы мүдделер қақтығысының мониторингі

20. «Еңбек қатынастары» бағытындағы мүдделер қақтығысының болмауы/болуы мәніне мониторинг жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді орындауға шарт жасасу, ЖЖООКБҰ қызметкерін лауазымға тағайындау немесе ауыстыру, жұмыстан босату, көтермелеу немесе тәртіптік жазалау шараларын қолдану туралы шешім қабылданғанға дейін жүргізіледі.

21. ЖЖООКБҰ-ның кадр бөлімшесі уәкілетті тұлғаға құзыретіне жұмысқа орналастыру, жұмыстан босату, өзге лауазымға ауыстыру, көтермелеу немесе жазалау шараларын қолдану туралы шешім қабылдау кіретін комиссияның отырысына дейін күнтізбелік 10 (он) күннен кешіктірмей мынадай материалдарды жолдайды:

1) қаралатын мәселе туралы қысқаша анықтама;

2) ЖЖООКБҰ-ның бос лауазымына үміткердің түйіндемесі;

3) жұмыстан босату, өзге лауазымға ауыстыру, көтермелеу немесе жазалау шараларын қолдану туралы мәселе қаралатын ЖЖООКБҰ қызметкерлеріне қатысты КРІ нәтижелерін ұсыну;

- 4) қызметтік тексерулер материалдары;
- 5) комиссия мүшелерінің мүдделер декларациялары.

22. Уәкілетті тұлға кадр бөлімшесі ұсынған материалдарды, сауалнама нәтижелерін және өзге ақпаратты бос лауазымға үміткерге немесе жұмыстан босату, басқа лауазымға ауыстыру, көтермелеу немесе жазалау шараларын қолдану туралы шешім қабылданатын ЖЖООКБҰ қызметкеріне қатысты комиссия мүшелерінде теріс түсінік, үлестес болу/болмау тұрғысынан зерделейді және мүдделер қақтығысының жоқ екендігі немесе мүдделер қақтығысын реттеу қажеттілігі туралы қорытынды шығарады.

4-тарау. «Академиялық қызмет» бағытындағы мүдделер қақтығысының мониторингі

23. «Академиялық қызмет» бағытындағы мүдделер қақтығысының болуы тұрғысынан мониторинг педагогикалық жүктеме бекітілгенге, қызметкерді диссертациялық кеңестің мүшесі, дипломдық жобалардың, магистрлік диссертациялардың жетекшісі етіп тағайындау туралы шешім, ЖЖООКБҰ комиссияларының (емтихан, тұрғын үй және басқа), басқа да консультативтік-кеңесші органдарының шешімдер қабылдауына дейін жүргізіледі.

24. Оқытуды ұйымдастыру және мониторингілеу жөніндегі бөлімше бекіткенге дейін күнтізбелік 10 (он) күннен кешіктірмей, уәкілетті тұлғаға оқу бағдарламасында қарастырылған бөлінетін сағаттардың мөлшерлестігінің негіздемесін, ЖЖООКБҰ қызметкерінің мамандануы, біліктілігі жөніндегі құжаттарды қоса бере отырып, педагогикалық жүктемені бөлу жобасын келісуге жолдайды.

25. Уәкілетті тұлға оқытуды ұйымдастыру және мониторингілеу жөніндегі бөлімшенің материалын, ЖЖООКБҰ қызметкерлерінің мүдделер декларацияларын, сауалнама жүргізу нәтижелерін және басқа да ақпаратты объективті шешім қабылдамауға ықпал етуі мүмкін факторлардың (үлестестік, теріс түсінік) болу/болмауы тұрғысынан зерделейді, педагогикалық жүктемені бөлу жобасын келіседі не мүдделер қақтығысын реттеу қажеттілігі туралы қорытынды шығарады.

26. Мүдделер қақтығысы болған жағдайда, оқытуды ұйымдастыру және мониторингілеу жөніндегі бөлімше педагогикалық жүктемені бөлу жобасына өзгерістер енгізеді және оны уәкілетті тұлғаға келісуге қайта жолдайды.

27. ЖЖООКБҰ комиссияларының, консультативтік-кеңесші органдарының, диссертациялық кеңестерінің құрамын қалыптастыруға жауапты тұлға немесе бөлімше құрамы бекітілгенге дейін күнтізбелік 10 (он) күннен кешіктірмей, уәкілетті тұлғаға шешім жобасын және мынадай материалдарды келісуге жолдайды:

- 1) үміткерлер тізімі;
- 2) үміткерлердің мүдделер декларациялары, қызметтік тізімдері/түйіндемелері;
- 3) ЖЖООКБҰ-ның комиссиясы, консультативтік-кеңесші органы, диссертациялық кеңесі туралы ереже.

28. Уәкілетті тұлға үміткерді ЖЖООКБҰ комиссиясының, консультативтік-кеңесші органының, диссертациялық кеңесінің мүшесі, дипломдық жобалардың, магистрлік диссертациялардың жетекшісі етіп тағайындау кезінде ұсынылған материалдарды, ғылыми және білім берудің деректер базасын, ашық интернет ресурстарын, ЖЖООКБҰ қызметкерлерінің жеке істерін, мүдделер декларациясын, сауалнама нәтижелерін және өзге де ақпаратты объективті емес шешім қабылдауға ықпал ететін факторлардың болуы/болмауы (үлестестік, теріс түсінік) тұрғысынан зерделейді, қажет болған жағдайда мүдделі тұлғамен (докторантураға, магистратураға, тұрғын үй алуға үміткер және т.б.) ауызша сұрау жүргізеді, құрамды бекіту туралы шешімнің жобасын келіседі не мүдделер қақтығысының болуы жағдайында қорытынды шығарады.

ЖЖООКБҰ қызметкерін диссертациялық кеңестің мүшесі етіп тағайындаған кезде уәкілетті тұлға жоғарыда көрсетілген мәселелерді тексеруден басқа, ЖЖООКБҰ-ның диссертациялардың сапасын бақылауды жүзеге асыратын, қорғауға жіберу туралы шешім қабылдайтын бөлімшесімен, диссертациялық кеңестің қызметін бағалайтын жоғары алқалы органымен үміткердің өзара байланысының болуын/болмауын анықтайды.

5-тарау. «Академиялық қызметті басқару» бағытындағы мүдделер қақтығысының мониторингі

29. «Академиялық қызметті басқару» бағытында мүдделер қақтығысының болуына мониторинг бос білім беру гранттарын бөлу, басқа ЖЖООКБҰ-да немесе академиялық ұтқырлық бойынша оқыған пәндерді қайта тапсыру, докторлық диссертацияны (PhD) қорғауға рұқсат беру және қорғау кезектілігін қалыптастыру туралы шешім қабылданғанға дейін жүргізіледі.

30. Бос білім беру гранттарын бөлуді, басқа ЖЖООКБҰ-да немесе академиялық ұтқырлық бойынша оқыған пәндерді қайта тапсыруды ұйымдастыруға жауапты тұлға немесе бөлімше комиссия отырысына дейін күнтізбелік 10 (он) күннен кешіктірмей уәкілетті тұлғаға:

1) бос білім беру гранттарына үміткерлердің не басқа ЖЖООКБҰ-дан немесе академиялық ұтқырлық бойынша ауыстырылған білім алушылардың тізімін және олардың құжаттарын;

2) комиссия мүшелерінің тізімін, олардың мүдделер декларациясын;

3) бос білім беру гранттарын бөлу, басқа ЖЖООКБҰ-да немесе академиялық ұтқырлық бойынша оқыған пәндерді қайта тапсыру тәртібін регламенттейтін ЖЖООКБҰ-ның құқықтық актілерін, құжаттарын жолдайды.

31. Бос білім беру гранттарын бөлу не басқа ЖЖООКБҰ-да немесе академиялық ұтқырлық бойынша оқыған пәндерді қайта тапсыру кезінде уәкілетті тұлға ұсынылған материалдарды, үміткерді іріктеу критерийлерін, пәндерді қайта тапсыру негіздерін, комиссия мүшелерінің мүдделер декларацияларын және өзге де ақпаратты объективті шешім қабылдамауға ықпал етуі мүмкін факторлардың болуы/болмауы (үлестестік, теріс түсінік) тұрғысынан зерделейді, мүдделер қақтығысының жоқ екендігі не мүдделер қақтығысын реттеу қажеттігі туралы қорытынды шығарады.

32. Диссертациялық кеңестің хатшысы кеңес отырысына дейін күнтізбелік 10 (он) күннен кешіктірмей, уәкілетті тұлғаға:

1) докторлық диссертация (PhD) қорғауға рұқсат беру және қорғау кезектілігін қалыптастыру туралы мәселені қарау жоспарланып отырған үміткерлердің тізімін және олардың құжаттарын;

2) диссертациялық кеңес мүшелерінің тізімін, олардың мүдделер декларацияларын;

3) диссертациялық кеңестің қызметін регламенттейтін құқықтық актілерді жолдайды.

33. Уәкілетті тұлға докторлық диссертация (PhD) қорғауға рұқсат беру және қорғау кезектілігін қалыптастыру туралы мәселені қарау кезінде ұсынылған материалдарды докторанттардың диссертациялық кеңес мүшелерімен, оппоненттермен, рецензенттермен үлестестік, туыстық байланыстарының болуы/болмауы тұрғысынан зерделейді және мүдделер қақтығысының болуы/болмауы туралы қорытынды шығарады.

6-тарау. «Тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алу, мүлікті жалға немесе өтеусіз пайдалануға беру» бағытындағы мүдделер қақтығысының мониторингі

34. «Тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алу» бағытында ЖЖООКБҰ мүлкін үшінші тұлғаларға жалға немесе өтеусіз пайдалануға беру саласында мүдделер қақтығысына мониторинг сатып алу жоспарын бекіту, мүлікті жалға, өтеусіз пайдалануға беру, жеткізушілерді, жалға алушыларды және пайдаланушыларды іріктеу туралы шешім қабылдағанға дейін жүргізіледі.

Тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алуды ұйымдастыруға, ЖЖООКБҰ мүлкін жалға немесе өтеусіз пайдалануға беруге жауапты тұлға немесе бөлімше шешім қабылдағанға дейін күнтізбелік 10 (он) күннен кешіктірмей, қарастырылатын мәселеге байланысты уәкілетті тұлғаға:

- 1) түсіндірме жазбаны қоса бере отырып, сатып алу жоспарының жобасын;
- 2) бір көзден тікелей шарт жасасу жоспарланып отырған әлеуетті жеткізушілердің тізімін;
- 3) тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алуды ұйымдастыруға жауапты тұлға мүдделерінің декларациясын;
- 4) әлеуетті жалға алушылардың немесе мүлікті пайдаланушылардың тізімін;
- 5) ЖЖООКБҰ мүлкін жалға немесе өтеусіз пайдалануға беруге жауапты тұлғаның мүдделер декларациясын жолдайды.

35. Уәкілетті тұлға ішкі аудитпен бірлесіп, ұсынылған материалдарды тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алуды ұйымдастыруға, ЖЖООКБҰ мүлкін жалға немесе өтеусіз пайдалануға беруге жауапты тұлғаның әлеуетті жеткізушілермен, жалға алушылармен, пайдаланушылармен үлестес, туыстық байланыстарының болуы/болмауы тұрғысынан зерделейді, ашық электрондық ресурстарда ұқсас тауарларға, жұмыстарға, көрсетілетін қызметтерге баға ұсыныстарын салыстырмалы талдау жолымен бағаны қолдан көтеру/төмендету тұрғысынан баға белгілеу саясатын тексереді және мүдделер қақтығысының жоқ екендігі не мүдделер қақтығысын реттеу қажеттігі туралы қорытынды шығарады.

7-тарау. Мүдделер қақтығысының алдын алу жөніндегі шаралар

36. Уәкілетті тұлға жылына кемінде бір рет білім алушылар мен қызметкерлерге мүдделер қақтығысын анықтау және оны реттеу бойынша шаралар әзірлеу тұрғысынан анонимді сауалнама жүргізеді.

37. Уәкілетті тұлға ЖЖООКБҰ-ның, оның бөлімшелерінің, консультативтік-кеңесші органдардың қызметін регламенттейтін актілердің жобаларын келіседі, мүдделер қақтығысының алдын алуға бағытталған нормаларды енгізу туралы ұсыныстар енгізеді.

38. Уәкілетті тұлға ЖЖООКБҰ-ның кадр бөлімшесімен бірге қызметкерді жалдау кезінде және одан әрі жылына кемінде бір рет мүдделер декларациясын тапсыруды ұйымдастырады.

39. Уәкілетті тұлға жылына кемінде бір рет ЖЖООКБҰ-ның жоғары алқалы органына мүдделер қақтығысын анықтау және реттеу жөніндегі жұмыс туралы есеп ұсынады.

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орындарынан кейінгі білім беру ұйымдарында мүдделер қақтығысын анықтау және реттеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға
1-қосымша

**Жоғары алқалы
органның басшысына**

(ЖЖООКБҰ-ның атауы)

(Т.А.Ә. лауазымы)

Мүдделер қақтығысының туындауы туралы хабарлама

Менің міндеттемелерімнің тиісінше орындалмауына әкеп соқтыратын немесе әкелуі мүмкін мүдделер қақтығысы жағдайының туындағаны туралы хабарлаймын.

Жеке мүдделіліктің туындауына негіз болып табылатын мән-жайлар:

Орындауға жеке мүдделілігі әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін лауазымдық міндеттемелер:

(күні)

(қолы, ТАӘ)

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында мүдделер қақтығысын анықтау және реттеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға
2-қосымша

Мүдделер декларациясы

1. ТАӘ: _____

Лауазымы: _____

1.	Өзіңіздің табыс көздеріңізді атаңыз, оның ішінде негізгі емес/тұрақты емес (төлемді жүзеге асыратын ұйымның/тұлғаның атауы, лауазымы)	
2.	Сіз ұйымды басқаруға/қызметіне қатысасыз ба?	
3.	Сіз қоғамдық бастауларда ақы төленбейтін қызметпен айналысасыз ба? (ұйымның атауы, атқаратын рөлі)	
4.	Сізде қандай да бір қаржылық қызығушылық бар ма (жалақы, акциялар, үлестер, пайлар): - ЖЖООКБҰ-мен іскерлік қарым-қатынастағы ұйымдарда (контрагент, мердігер, консультант, клиент және басқасы); - ЖЖООКБҰ-мен құқықтық дауларда/сотта талқылауда тарап ретінде шығатын ұйымда.	
5.	Сіздің жұбайыңыз/жақын туыстарыңыз/жекжаттарыңыз ЖЖООКБҰ-да жұмыс істей ме?	

	Егер болса аты-жөні, лауазымы көрсетілсін.	
6.	ЖЖООКБҰ-ға қаржылық, беделдік немесе өзге залал келтіруі мүмкін ақпаратты иелену Сіздің міндеттемелеріңіздің орындалуын болжай ма?	
7.	ЖЖООКБҰ-ға қатысты міндеттерді орындау кезінде Сіздің объективтілігіңізге немесе тәуелсіздігіңізге әсер етуі мүмкін өзге де факторлар	

2. Жұбайының/зайыбының ТАӘ: _____

1.	Ақылы қызмет (<i>төлемді жүзеге асыратын ұйымның/тұлғаның атауы, лауазымы</i>)	
2.	Ұйымды басқаруға/қызметіне қатысу	
3.	Ақы төленбейтін қызмет (<i>ұйымның атауы, атқаратын рөлі</i>)	
4.	ЖЖООКБҰ-ға қатысты міндеттемелерді орындау кезінде Сіздің объективтілігіңізге немесе тәуелсіздігіңізге әсер етуі мүмкін өзге де факторлар	

3. Жақын туысының ТАӘ, туыстық дәрежесі: _____

1.	Ақылы қызмет (<i>төлемді жүзеге асыратын ұйымның/тұлғаның атауы, лауазымы</i>)	
2.	Ұйымды басқаруға/қызметіне қатысу	
3.	Ақы төленбейтін қызмет (<i>ұйымның атауы, атқаратын рөлі</i>)	
4.	ЖЖООКБҰ-ға қатысты міндеттемелерді орындау кезінде Сіздің объективтілігіңізге немесе тәуелсіздігіңізге әсер етуі мүмкін өзге де факторлар	